

3263

З П О С Т А Н О В
М И Р Н О Ї П А Р А Д И
Ч Л Е Н І В О.У.Н. З А К О Р Д О Н О М

ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ
ПРИНЦИП
ВІСЬОМЬОСТІ
ВІСЬОМЬОСТІ
ВІСЬОМЬОСТІ
ВІСЬОМЬОСТІ

[1950]

В С Т У П Н Е В И П С Н Е Н Н Я .

Від деякого часу офіційні і півофіційні органи т.зв.Закордонних Частин ОУН /ЗЧ ОУН/, чи пак ОУН-р - "Сурма", "Визвольна політика", "Український Самостійник" - помішують ряд засадничих і полемічних статей, присвячених чи то інтерпретаціям сучасних ідейно-програмових позицій українського визвольно-революційного націоналістичного руху чи то викриванням різного роду "ідеологічних опортунізацій" або "ідейно-політичних ухилів" в націоналістичному таборі. Тлом і формальною основою того роду вияснювальної публіцистичної акції є - як це не раз підкреслюється - виявлені на еміграції розходження між частиною українського визвольно-революційного руху, в тому здебільша членами ОУН, висланими закордон її центральним Проводом - це з одного боку - і офіційними чинниками створених на еміграції т.зв.ЗЧ ОУН, під керівництвом Степана Бандери - з другого. Відповідно до такого наświetлення в очах громадянства і широкого членства ОУН, так сам конфлікт, як і вся з цього приводу розгорнена полеміка, можуть видаватися дрібною, незначною, вузькою внутрішньо-організаційною справою, що не вимагає особливої уваги до того викликаного - як це пробують наświetлити чинники ЗЧ ОУН - дрібними персональними збідіями.

Коли ж зважити, що з боку Проводу ЗЧ ОУН в цій вияснювальній акції приймають участь найвідповідальніші чинники, із С.Бандерою включно - автором циклу статей /дивись "Український Самостійник" за березень-травень 1950 р./ п.н. "Українська національна революція, а не тільки проти-режимний резистанс", - коли брати до уваги підхід та саме трактування чинниками ЗЧ ОУН обов'язуючого ідейно-програмового змісту українського визвольно-революційного націоналістичного руху і далі те, який зміст ці чинники систематично і послідовно просовують, вкінці, в якому характері - на тлі згаданих з'ясувань - для свого і чужого громадянина мусить остаточно рисуватися український визвольно-революційний націоналістичний рух - тоді лише можна бачити всю далекосяжну важливість цієї акції ЗЧ ОУН.

Хоч вся полеміка формально скерована проти "тих, хто з різних причин відійшли від українського націоналізму", чи проти еміграційних "кон'юктурістів" - то по суті вона своїм вістрям звернена проти прийятих, обов'язуючих, визнаваних і здійснюваних програмово-політичних та концепційних позицій ОУН зокрема, а цілого визвольного фронту в Україні взагалі. З цілою ясністю це видно передусім у згаданій статті С.Бандери.

В ній він підриває в самих основах важливість, обов'язуючість сучасних концепційних та програмових позицій ОУН і цілого визвольного руху в Україні, пояснюючи і зводячи їх до тактичного прийому. Таким чином він, хоче простелити шлях до накинення інших, рухом відкинутих, віджитих концепцій та ідейно-програмових позицій. Відповідно до такого засадничого підходу найміродайнішої особи в ЗЧ ОУН, і значить за її цілковитою співвідповідальністю, на сторінках органів ЗЧ ОУН різні автори /М.М., Н.Слежко, М.О., З.Карбович/ протиставляють концепційним і програмовим заложенням, обов'язуючим і визнаваним ОУН на Рідних Землях, старі життя і досвідом боротьби опрокинені, елементи та засади.

На ідеологічно-світоглядовому відтинку по-старому, згідно з висловленими свого часу Д.Донцовим вимогами, плямується ідея гуманності і кождо пов'язаність з ними, мовляв: "гуманізм увесь час стягає людину в багно скотства" /дивись М.М. "Еволюція чи революція", "Визвольна політика" ч.4-5 за 1947 р./ та всупереч виразному становищі обов'язуючої програми, схваленої ІІІ НВЗ ОУН, не зв'язуватися із жадною філософічною системою і залишити за членами ОУН право визнавати чи то філософічний матеріалізм чи ідеалізм, знову висувається вимогу "монолітного, моністичного світоглядного завершення" /З.Карбович: "Крапки над і", свого часу в "Українській Трибуні" з 14 серпня 1947 р./, відзначаючи при тому, що члена ОУН має обов'язувати християнський світогляд, "боротьба за християнський зміст національної ідеї", "боротьба проти атеїзму, матеріалізму, марксизму" і що будь-яку толеранцію щодо цього треба вважати "виявом ідеологічної оспалості та опортунізації" /дивись статті М.М.у "Визвольній політиці" і в "Сурмі"/.

В питаннях програми майбутнього державного устрою і його принципів по-старому викликається демократія і демократичний парламентаризм, окреслюючи їх "анархodemократією" чи "парламентарною арифметикою ліберальних снобів" /З.Карбович в статтях "Із проблем визвольної революції" та "Вся влада народам" у "Визвольній політиці" за 1947 р. / і по-давнішому видвигається, що в основах розв'язування майбутнього державного ладу не сміє лежати "індивідуалістичний лібералізм і ліберальна демократія" /З.Карбович: "Вся влада народам", "Визвольна політика" за 1947 р. /. Точно означеним становищем, визнаванням ОУН на Рідних Землях протиставляється або неозначене ближче "народовласті" або прямо уточнюється це питання в той спосіб, що "демократії... протиставляється правління соціально-продукуючих станів" /М.М. у цитованій статті "Еволюція чи революція" /. Отже викладається своєрідну аристократично-солідаристичну концепцію державно-політичного устрою. А вварі з тим кожде відстоювання демократії - окреслюється "залицанням до світової демократії" /З-к в брошурі "Проти склерози й анемії" /, чи "підміною націоналістичних засад і прикмет іншими, модними" /С.Бандера /, доводячи цілковите нерозуміння того, що таке власне розв'язування питання державного устрою України, яке намічене і з'ясоване в становищах ОУН в Україні, випливає передусім з прагнень і потреб народних мас України, яким не понутру будь-яке продовжування авторитарно-поліційного ладу.

В питанні соціального ладу - як і в інших питаннях - з боку ЗЧ ОУН не має нав'язування до уточнених в Україні ідей, принципів та концепцій і їх не лише промовчується та не пропагується, але в підході до розв'язування цієї проблеми виходиться з інших заłoженнь, тих, хто považується захищати визнавані ОУН в Україні становища, планується "неокомуністами!", "неомарксистами!", чи прямо підпавшими під сугестії! Большевизму "диверсантами та провокаторами" /!!!/.

Але не тільки в питаннях ідейно-програмових позицій ідеологи та публіцисти ЗЧ ОУН в наскрізь фальшивому світлі передають обов'язуючі становища українського визвольного-революційного націоналістичного руху. Послідовно із своїм ідейним становищем - публіцисти та ідеологи ЗЧ ОУН в наскрізь фальшивому і обов'язуючій позиції протилежному напрямі з'ясовують вихідні заłoження і суть концепції самої визвольного-революційної боротьби. Згідно із ставленням головного ідеолога ЗЧ ОУН, З.Карбовича /дивись всі його вище цитовані статті /, "двигунами революції... є моністичні світогляди", а сила, яка зможе "перемогти більшевизм", "лише така соціально-політична група в лоні даних народів /отже не народу! - примітка, яка матиме всі атрибути фанатичного, безкомпромісного, безстрашного, догматичного в своїх правдах політичного ордену". Такі заłoження є не тільки прямими продовжуванням проповідуваних колись донцовим концепцій "елітаризму", "кастократії", але дуже ясно з'ясовують ставлення Проводу ЗЧ ОУН до обов'язуючої структури сучасного українського національно-визвольного табору.

Виходячи із становища, що /як це повчає якийсь М.О. в "Сурмі" ч.20, за червень 1950 р. в статті "Ідейно-політичний зміст національно-визвольної боротьби УПА і політична диверсія ворога" / "система революційно-політичної організації визвольної боротьби українського народу... очолюється і здійснюється ОУН" /сік! - підкреслення наше / - ЗЧ ОУН, зовсім природньо, реально-політично не визнають створеної і обов'язуючої побудови українського національно-визвольного табору. Тому вони й не визнають в УГВР загально-національного, понадпартійного керівного чинника визвольного-революційної боротьби українського народу, а розглядають УГВР лише як ширму для своїх монополістичних прагнень та в тому напрямі намагаються "зреорганізувати" УГВР. Тому також відбирають, або хотіли б відібрати, УГВР компетенції керівництва над УПА. В УПА вбачають, або хотіли б мати, власний партійний інструмент підпорядкований керівництву ЗЧ ОУН, і не визнають як загально-національну, понадпартійну збройну силу народу, отже той характер, який недвозначно окреслений заявою Головного Командування УПА та становищами УГВР на Рідних Землях. Зокрема практична політика Проводу ЗЧ ОУН - як це показують останні сатовільські та диверсійні акції Проводу ЗЧ

ОУН на відтинку УПА /маємо на увазі привласнювання собі права іменування командирів УПА та демобілізування частини УПА закордоном/ достачають безсумнівних доказів, що в чинників ЗЧ ОУН не має жадного зрозуміння для обов'язуючої і діючої в Україні концепції та структури українського національно-визвольного фронту.

З'ясовані інтерпретації позицій українського визвольно-революційного руху, доконувані чинниками ЗЧ ОУН, далі істотні їх ідейно-програмові позиції і характер, та врешті, послідовна з тим політична практика не могли не мати своїх шкідливих наслідків закордоном. Як широкий загаль української еміграції так і чужі чинники, що студіюють українську справу маючи перед очима проведені ЗЧ ОУН, по суті викривлені та невірні, інтерпретації українського визвольно-революційного націоналістичного руху, маючи на очак репрезентованій ЗЧ ОУН їх властивий ідейно-програмовий та концепційний зміст і характер, зокрема їх практичну політичну дію, а до того неосвідомлені як слід з цими процесами, що пройшли в українському національно-визвольному русі в 1941 .. 1943 рр., та несвідомі, що з огляду політичного змісту і характеру ЗЧ ОУН, це вже організація інша від діючої в Україні ОУН, не лише мусіли набувати зовсім фальшивого погляду на суть і зміст українського визвольно-революційного націоналістичного руху, але й могли посуватися до підозрінь, що мають перед собою відозміну фашистсько-реакційного, тоталітарного, монополістичного руху. Адже відроджена і знову культивована Проводом ЗЧ ОУН ідеологічна ексклюзивність, догматичність і нетолерантність, вороже наставлення цього ж проводу до демократії і до демократичних засад організації державного та суспільного життя, антипрогресивність і схильність в бік соціальної реакції, прагнення монополізувати українську визвольну справу у своїх руках, тенденції до відновлення орденового характеру самої організації - все це тільки й достарчало аргументів для того роду припущень. Таким чином Провід ЗЧ ОУН не тільки відповідальний за виставлювання у невірному виді українського визвольно-революційного націоналістичного руху, його змісту та характеру, але й за ту величезну шкоду українській справі в цілому, яку він їй наносить, достарчаючи своїми позиціями і практикою тільки аргументи для ворожих чинників у змальовуванні українського народу і його визвольних змагань примітивних, незрілих до державності - це в кращому випадку, - а в гіршому - наслідувачем тоталітарних, людством зненавиджених, концепцій і практик.

Свідомі тих всіх наслідків не визнавання Закордонними Частинами ОУН обов'язуючих позицій українського визвольно-революційного націоналістичного руху та їх фальшивого репрезентування члени ОУН, в тому учасники ІІІ НВЗ ОУН, що з новим зрілим змістом українського визвольного процесу на доручення Проводу ОУН вийшли з України, і всі ті, хто цей процес прийняли й визнають, не тільки змушені відмежуватися від ЗЧ ОУН понижчими постановами прийнятими на своїх ширших нарадах. Остачи вірними обов'язуючим позиціями ОУН в Україні, вважають, як члени ОУН, своїм обов'язком шляхом публікації прийятих постанов вказати, які є властиві становища ОУН і цілого визвольного фронту в Україні, та що не належить утотожнювати Закордонних Частин ОУН, їх позицій, їх характеру та практики з Організацією Українських Націоналістів /ОУН/ в Україні й змішувати їх з ідейно-програмовим змістом і практичною політикою Організації Українських Націоналістів та цілим українським національно-визвольним рухом в Україні.

Листопад 1950 р.

З ПОСТАНОВ ШИРШОЇ НАРАДИ ЧЛЕНІВ ОУН ЗАКОРДОНОМ

В и с н о в к и і С т в е р д ж е н н я

I. ЗАГАЛЬНІ СТВЕРДЖЕННЯ

1. ОУН стоїть на ідейно-політичних і програмових позиціях, які в наслідок процесів, що відбулися останніми роками визвольної боротьби, з'ясовані і оформлені в обов'язуючих рішеннях I, II та III Конференцій, а зокрема III НВЗ ОУН в серпні 1943 р., Деклярації Проводу ОУН з 1945 р. і в наступних офіційних публікаціях Проводу ОУН: "Ідея і Чин", "Осередок Інформації і Пропаганди".

2. Організаційна побудова загально-українського самостійницького національно-визвольного фронту боротьби за УССД в роки останньої світової війни знайшли свій вияв у організованні збройного рамени українського народу, Української Повстанчої Армії на всенародній понадпартійній базі та в створенні загально-національного політичного керівництва революційно-визвольної боротьби, Української Головної Визвольної Ради.

3. Платформа УГВР є платформою цілого українського національно-визвольного руху і згідно з нею та Універсалом УГВР з 1944 р. Українська Головна Визвольна Рада, це керівний орган визвольної боротьби українського народу аж до здобуття державності, скликання першого українського всенародного представництва і створення органів незалежної влади в Україні.

4. УПА, це всеукраїнська збройна повстанська сила українського народу, створена на понадпартійній базі.

5. ОУН, це політична революційна організація, найповажніша організуюча і мобілізуюча сила на українських землях, яка під сучасну пору повного національного і соціального поневолення України вважає своїм першим завданням звільнити українські землі й український народ від чужого поневолення, вибороти українському народові державну суверенність на його етнотериторіальних землях і яка знаходиться у безпосередній боротьбі за УССД. Основною напрямом і ціллю боротьби за державність ОУН вважає всебічний і свободний розвиток українського народу.

6. Орієнтація і опертя на власні сили народу та революційний шлях у боротьбі за УССД основа визвольної концепції.

7. Боротьба українського народу провадиться в імені виправданих українських традицій на принципах національної солідарності, терпимости, гуманности та громадської моралі, за відродження, збереження та закріплення української духовности, за політичні, культурні та соціальні права одиниці і народу у власній національній державі.

8. Видвигнувши прапорне універсальне гасло "Свобода народам, свобода людям", ОУН впровадила український національно-визвольний рух в позицію реалізатора загальної правди не тільки для себе, але й для всіх людей та народів.

II. ІДЕОЛОГІЧНО-СВІТОГЛЯДОВІ

1. ОУН пов'язує себе у своїх ідеологічних заложеннях з тим розумінням націоналізму, який визнає права кожного народу на цілковиту державну суверенність, що впливає з природного прагнення кожного народу жити вільним життям у своїй власній самостійній державі.

2. Зокрема ОУН не пов'язує свого розуміння націоналізму із жадною доктриною знаних досі в західно-європейському світі і під поняття націоналізму підтягнених, по суті звульгаризованих, рухів, в основі яких були закладені чи то ідея расизму, примітивного національного месіанізму, імперіалізму чи елітаризму. Вона в теорії та практиці поставила себе в становище противника тих доктрин /Декл. Проводу ОУН з 1945 р. I. т. 3./ стоїть на іде-

йних позиціях свободи людини і народу та прагне створити систему, в якій людина не буде безвольним знаряддям якоїсь доктрини чи суспільно-організаційної форми, тільки повновартною свободною істотою, що визнає для себе обов'язуєчим норми суспільного і національно-державного життя, і в якій народ не буде рабом державного апарату, тільки навпаки, буде мати в цьому апараті організаційну форму для свого всебічного розвитку.

3. Визнаючи такі ідейні заложення, виступаючи принципово проти імперіялізмів та захищаючи потребу справедливої розв'язки національного і соціального питання в світі, ОУН поставила себе в теорії і практиці проти більшовицьких, націонал-соціалістичних, фашистських чи інших спростачених "націоналістичних" доктрин з їх ідеями кастократії, елітаризму та національної нетерпимості і в боротьбі з ними справдала себе.

4. Притому ОУН твердо стоїть на становищі, що головним рушієм історії, зокрема останніх сторіч, є ідея нації, яка є "вихідною всіх чинностей і кінцевою всіх знагань" /Декл. Проводу ОУН в 1945 р. І. т. 2./ . Захищаючи український народ перед фізичним та духовним знищенням, ОУН бореться за збереження всіх позитивних духовних і матеріальних надбань, творених зусиллями цілого народу впродовж сторіч, а якими є українська наука, культура, держава.

5. Стверджуючи, що марксизм, а в дальшому його оформленні марксизм-ленізм і російський панславізм стали інструментами московського імперіялістичного поневолення, ОУН розцінює як позитивне явище співпрацю визнавців різних світоглядів якщо вони визнають в боротьбі за українську державу та в державному будівництві пріоритет національного принципу в політичному і соціальному ладі і стоять беззастережно на становищі української державної самостійності.

6. Беручи до уваги те, що викінчені світоглядові конструкції є твором на-верствувань культури поколінь і що вони оформлюються в повільному історичному процесі довкола переданих традиційою вартостей, треба сподіватися, що цитий український світогляд витвориться органічно в умовах, коли українська духовність і культура зможуть свободно виявитися й оформитися.

7. З тієї причини також ОУН не перерішує на сучасному етапі визвольної боротьби питання уточнювати свої світоглядові основи, не зв'язує свої дії з окремими доктринами та догмами і не узалежнює від того дії й ударності національно-визвольного руху. Незмінним, однак, є постулат боротьби за державу аж до її успішного завершення.

8. Змагаючи до побільшення і поглиблення національної свідомості та активності українського загалу, ОУН ставить собі за завдання, крім безпосередньої участі в боротьбі, виховати свідомо й чинного громадянина, який з власної ініціативи і з власного розуміння біжучих потреб брав би живу участь в громадському і політичному житті та вирішував би всі справи згідно із своїм сумлінням в інтересі національної спільноти.

III. ІДЕЙНО-ПОЛІТИЧНІ

1. Згідно з ідейними заложеннями ОУН, ідея самостійної України - це добро українських народних мас і кожда українська людина та всі шари українського народу є двигунами великого знагу за її реалізацію. Тому піднято українських визвольних змагань є цілий український народ, що захищає в боротьбі своє право до самостійного життя самобутніми /зорганізованими і стихійними/ чинами, а у власній державі вільними виборами буде покликати і контролювати органи державного правління.

2. Трактувати народ, як об'єкт володіння, навіть, коли б це володіння не було насильно накинене, означало б нехтувати внутрішні вартості народу і свідомо втрущувати політичне і господарське життя на найнижчому політичному рівні. Тому ОУН ставить з повним довірям до всіх існуючих в українському народі, творчих факторів визвольної боротьби, вважає українські народні маси повновартими складовими частинами у визвольній боротьбі і державному будівництві і тим самим стоїть на позиціях віри в український народ і в

його державницьку зрілість.

3. ОУН, як організована політична сила, хоч дає великий вклад у визвольну боротьбу, не стає на позицію окремого упревілейованого чинника супроти цілого українського народу, що мав би право виступати в ролі наказодавця і єдиного репрезентанта суверенної волі українського народу. Натомість ОУН змагає і змагає за те, щоб бути основною мобілізуючою силою за визволення батьківщини і, відчувавши потреби українського народу на всіх відтинках його політичного, соціального і державного життя, щоб бути вірним цим прагненням бійцем за їх здійснення.

4. До діяння інших самостійницьких чинників ОУН ставиться позитивно, якщо вони в здоровому суперництві за ідейно-політичні та програмові вартості змагаються за свою моральну міць і за свій вклад в національно-визвольну боротьбу. Це суперництво повинно відбуватися по лінії як найкращого служіння українській визвольній справі. Тому ОУН вважає повновартим увесь вклад українського народу за здобуття державної самостійності і соборності, за розвиток української науки й культури, за розбудову українського господарства, а також, навіть, за саме зберігання української людини. Однак, ефективну політичну вартість має, передусім, центрально керована й організована революційна боротьба, позитивне вирішення якої дає розв'язку всіх вичислених питань.

5. ОУН, ставши сьогодні основним чинником нових національно-визвольних змагань, прямує до того, щоб бути здоровою і найміцнішою силою у визвольних процесах, боротьбі і майбутньому державному будівництві. Водночас ОУН засуджує будь-які монопольні чи тоталітарні тенденції супроти української нації так у самій концепції визвольної боротьби, як і в побудові держави. ОУН не прагне захопити монопольного становища в Україні, навпаки, базує визвольну боротьбу на широких народних масах і вважає, що участь існуючих існуючих українських політичних середовищ побажана не тільки у самих визвольних акціях, але теж в керівництві і відповідальності за них, в конструкціях, що постануть чи повставатимуть у визвольних процесах, вважаючи, що мірилом для участі в керівництві мусить в здоровому суспільстві завжди остати тільки фактична участь в боротьбі та опертя в народі. Теперішня виняткова роль та позиція ОУН в Україні є обумовлена не її монопольними прагненнями, тільки вплив того фактичного стану, що ОУН, як організована політична сила дає по сьогодні найбільший вклад у визвольні змагання, коли інші політичні партії зрезигнували в обличчі ворога з організованої підпільної форми діяльності, єдиною можливою в тих умовах. "З українських партій, що давніше діяли на українських землях, не залишилася на полі бою жодна: вони або виємігрували, або припинили свою діяльність, або вклилися в один революційний фронт, що сьогодні сконсолідований і веде народ до перемоги" /Декл. Проводу ОУН - VI.5./.

6. ОУН, йдучи по лінії з'ясованих ідейно-концепційних позицій, вважає ці фактори визвольної боротьби, що постанали в 1943-44 рр., а саме УПА і УГВР, не тактичним засобом і політичним маневром для досягнення своїх вузких цілей, а новою концепцією та новою структурою національно-визвольної боротьби українського народу. В УГВР і УПА має українська нація зав'язок своєї самостійної політичної волі. УГВР - це суверенний політичний Провід воюючої України, це лєнадпартійний всеукраїнський керівний орган національно-визвольної боротьби українського народу, що в УПА і в ОУН має свою силову, військову та організовану політичну опору.

7. Роль ОУН, яка дала ініціативу і випробувані кадри при постанові вичислених підпільно-державницьких формацій в Україні, визначається її функцією політичної підпільної організації, що мобілізує й організує українські народні маси до визвольної боротьби з окупантами України. Як це доказувати матеріяли з Рідних Земель і практика боротьби в Україні, ОУН, як організація діє за вказівками Української Головної Визвольної Ради, яку в цілості підтримує, і своїми засадами та практичною політикою докладає всіх старань

нь, щоб сучасна конструкція українського національно-визвольного фронту і нові загально-національні фактори боротьби, себто УПА і УГВР, стали базою всенационального визвольного змагання.

8. ОУН в принципі і на практиці змагається за об'єднання українського громадського і політичного життя на здоровій платформі, обороняючи у всіх конструкціях ідейно-політичні позиції визвольного руху та дбаючи за те, щоб ідейний зміст національно-визвольної боротьби був визнаний і респектований іншими українськими політичними середовищами.

9. Створення Української Національної Ради й її Виконного Органу, що є побудовані на статуті і традиції Української Народної Республіки, як її легітимні органи, це спроба об'єднати довкола екзильного центру УНР українські політичні середовища та партії, які діють на еміграції.

Національна Рада й її Виконний Орган не задекларували досі свого позитивного ставлення до політичної і збройної боротьби українського народу на Рідних Землях, керованої незалежним самостійним політичним органом, Українською Головною Визвольною Радою, і ли наві'язують до неї та її ідейно-політичного і програмового змісту.

10. П р о п у с к а є т ь с я .

І В
З
тра-
ри-

11. Доцінюючи вклад ОУН, даний у творення широкого фронту визвольної боротьби всіх поневолених імперіалістичною Москвою народів, чого першим виявом була I Конференція Поневолених Народів, що відбулася на українських землях в листопаді 1943 р. і дала ідейне підложжя для концепції антибольшевицького фронту всіх поневолених, та розглядаючи теоретичні можливості постання після розвалу СССР унії національних держав в Європі, треба вважати приступлення України як самостійної суверенної держави до загально-європейської унії за крок, який краще забезпечив би її інтереси, чим участь в якійсь регіональній східньо-європейській конструкції, що їх суть заключається в укритих імперіалістичних тенденціях деяких наших сусідів щодо українських земель та земель інших поневолених народів.

IV. СОЦІАЛЬНО-ПРОГРАМОВІ

1. В соціальному питанні вихідними є ці політично-програмові позиції, які прийняла ОУН в 1942-44 рр. і, як це свідчать матеріали з Рідних Земель, вона розвиває далі свої погляди на соціальний устрій в майбутній українській державі.

2. ОУН трактувала і трактує перепроваджені зміни в програмових питаннях в 1942-43 рр. не за тактичні прийоми і не як наслідок опортунізму, тільки як початок істотного звороту в наших програмових елементах.

3. Доконані III НВЗ ОУН програмові зміни були виявом органічних соціальних процесів, які переживає українська нація і були наявним доказом, що український національно-визвольний рух має передовий і прогресивно-революційний характер.

4. Обов'язуючі програмові зміни та їх практична реалізація на теренах звільнюваних від окупанта в 1943 р. - т. зв. республіках УПА - і тепер дають супроти власного народу виразні гарантії, що виписана на наших прапорах ідея УССД справді заключає систему політичної і соціальної свободи, свободи народу і людини, і що цей новий соціально-політичний лад буде ОУН консеквентно реалізований.

5. В питанні суспільно-економічного ладу ОУН є як проти большевицької системи з її державним капіталізмом, так проти господарського лібералізму,

та змагає шляхом соціальної перебудови і демократизації суспільного життя до побудови безкласового суспільства - /Деклярація Проводу ОУН 1945 р., I.6.: "Прогресивна програма, що синтезує всі здорові соціальні надбання минулого й сучасного та свідомо накреслює органічні для народу напрямні в побудові нового змісту державного та нового безкласового суспільства...". VIII.4.: "В соціальній перебудові ми прямуватимемо до побудови безкласового суспільства, чим ми стали на найбільш прогресивний шлях" / - суспільства без класових протиставлень, в якому зникнуть однаково як всі способи експлуатації працюючих, так теж комісарсько-партійні принципи керівництва суспільно-громадським і господарсько-економічним життям. Успішність такого суспільно-економічного ладу в Україні обумовлена існуванням здорового демократичного устрою, що заключатиме в собі елементи однаково свободи, як і правопорядку.

сл

УВІДЕРЖАВНО-УСТРОЄВІ

со

нс В побудові державного ладу ОУН є проти класової привілейованості, диктатури будь-яких державно-бюрократичних органів, або партійної монополії. Відносно з постановами III НВЗ ОУН є "за побудову УССД без помічників, капіталістів та большевицьких комісарів, нквд-истів та партійних паразитів".

5. ОУН є проти комісарсько-партійного принципу в керівництві державним чи суспільним життям, тобто проти принципу будь-якої тоталітарної та монополістичної системи, якій вона протиставляє засаду "демократизації державного і суспільного життя" /Деклярація Проводу ОУН, V.8./.

3. Державний та суспільний лад і правління мають бути будовані на принципі свободної співпраці і толеранції всіх конструктивних сил, політичних середовищ чи партій.

4. Здорового і відповідаючого соціологічним процесам політичного зрізнення українського народу не треба uważати за явище негативне. Натомість відомою сторінкою сучасного політичного життя українського громадянства на еміграції є творення й існування таких політичних груп і партій, що не мають виразних ідейно-програмових різниць між собою, а постають наскрізь в механічний спосіб без зв'язку з існуючими в українських народних масах соціологічними процесами та політичними прагненнями.

5. Претенсії якоїсь групи людей, коаліції груп чи якоїсь партії на виключне право керувати народом без виразного, у вільних виборах висловленого, мандату всіх громадян України, треба вважати не тільки ненормальним, але в остаточному наслідку політично шкідливим.

6. Претенсії окремих політичних середовищ, груп та партій на вплив у політичному житті народу залежить від їхнього значення серед народних мас і їхнього вкладу у визвольну боротьбу та державне будівництво. Не самозванство, а фактична підтримка українськими народними масами, а в самій державі - висловлене у вільних виборах довіря народу, мають рішати про роль провідних політичних середовищ і партій в державному житті.

7. Висловом з'ясованого в горі розуміння побудови державного ладу в Україні є постанова Великого Збору УГВР запровадити зразу при державному будівництві виборчу систему в покликуюванні державної влади. Цей доказ віри в народ і довіря до його державно-політичної зрілості вносить високий моральний етос в українські самостійницькі змагання.

VI. СТРУКТУРАЛЬНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ

1. Повище з'ясовані ідейно-політичні і державно-устроєві виявилися в ОУН під час другої світової війни переходом її з провідницької системи на систему колегіальної відповідальності, колегіального керівництва і колегіального вирішування справ цілим Проводом. Цей крок, це істотна зміна організаційної системи, беручи до уваги, що він довершився під час підпільної боротьби, в якій питання скорої вирішності і виконності має особливе значення.

2. Діяльність ОУН згідно з її програмовими заложеннями та зобов'язуючи Устроєм спирається на свободному впливі ініціативи та політичної думки в цілій організації. Там на практиці реалізується гасло про свободу людини в розумінні свободи думки, слова і критики, забезпечується всім членам активний вплив на політику організації й уможливлється ріст одиниці в боротьбі. Як показала практика боротьби, перепровадженні зміни не тільки не послабили ні в чому внутрішньої сили і дисципліни організації, але ще скріпили ці елементи і у всьому оправдали себе, посилюючи процес наростання типу члена організації, свідомого борця за справу, в якому протипривенстві до робота-автомата, що є характеристичним продуктом всіх тоталітарно-диктаторських систем.

3. Зате так звані Закордонні Частини ОУН, - керовані тепер особами, що особисто не переживали процесів і змін, які у воєнних роках заіснували в ОУН тому, що в той час були ув'язнені, або взагалі ще не були членами організації, і які ті процеси та зміни на ділі не визнали, відійшли від ідейних і програмових позицій ОУН в Україні.

До того, через брак умовин безпосередньої боротьби ЗЧ ОУН розвинулися в псевдореволюційну і псевдопідпільну організаційну сітку, в якій через недостатку проби в змаганнях, вирощується в організаційних кадрах неоправдані амбіції, ексклюзивізм та фальшиве почуття вищевартости. Це все привело до того, що на еміграції постав очолюваний Ст. Бандерою новотвір, ідейно-програмово і практично-організаційно інший від Організації Українських Націоналістів /ОУН/ в Україні.-

Вересень 1949 р.

/Слідують підписи 43 учасників Конференції, в тому:

1. Членів Президії Мирних Нарад;
2. Всіх членів Головної Ради ОУН, обраних III НВЗ ОУН і висланих з дорученнями закордон;
3. Всіх членів Проводу ОУН, покликаних III НВЗ ОУН і висланих з дорученнями закордон;
4. Всіх членів-учасників III НВЗбору ОУН;
5. Членів ОУН, що перебували в нім. конц.-таборах й знайшлися на еміграції;
6. Інших членів ОУН, що перебувають закордоном./

